

→ v jejím pravém spodním rohu pečlivý pozorovatel nepřehlédne připomínku mnohem mladší historie. Tankový pás s devíti jmény symbolizuje devět obětí vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Liberce v srpnu 1968. Z radničního balkónu hovořili mnozí potentáti – počínaje císařem Františkem Josefem, přes Edwarda Beneše, Adolfa Hitlera, komunistické pohlaváry až k Václavu Havlovi, který sem zavítal před volbami v roce 1990.

Střed města v nejbližším okolí radnice, k němuž z moderního a výstavního spodního centra stoupají dvě hlavní ulice – Pražská a Moskevská, získal nedávno novou architektonickou dominantu. Prosklená Krajská knihovna se synagogou, o níž se mluví i jako o Stavbě smíření mezi Čechy, Židy a Němci, dává historickému středu Liberce i pečť třetího tisíciletí – stejně jako Palác Syner nebo terminál městské dopravy.

FOTO: MARCELA MRÁZKOVÁ

Oživit zákoutí města má za cíl projekt Sculpture Forum, v pozadí Redernovský zámek

Liberec pozdvihl Redernové

Dnes už se skoro nedá uvěřit, že v době první písemné zmínky o vsi Liberec v roce 1352, zaostávalo toto město svým významem za současnými pohraničními městečky – Hrádkem nebo tehdy opevně-

ným Frýdlantem. Zákklady pozdějšího rozmachu Liberce položili až protestantští šlechtici Redernové, založili mimo jiné i zámek s kaplí, který po opravě na konci 80. let minulého století znovu zdobí městské centrum. Byť kvůli vytunelování firmy Skloexport, který byl majitelem honosné památky, zůstává pro veřejnost uzavřený – včetně obrovské sbírky skla.

Po Redernech vlastnil Liberec Albrecht z Valdštejna, zlatý věk města se však počítá od konce 18. století, kdy tady pracovalo 800 soukenických mistrů a textilní výroba přinášela obrovské zisky. Dobou ještě větší prosperity však bylo 19. století a na přelomu 20. století se Liberec pyšnil dlouhou řadou kostelů, výstavních vil, majestátních hrodek nebo honosných veřejných budov. Ve městě však žilo pouze sedm procent Čechů, ostatně po vyhlášení samostatného Československa se Liberec stal v roce 1919 hlavním městem svévolně vytvořené provin-

cie Deutschböhmen, jakéhosi státu ve státě s vlastní zemskou vládou a vlastními bankovkami. Město nakonec musela obsadit československá armáda.

Mezi válkami poznamenaly město národnostní třenice, kromě jiného brzdily i jeho rozvoj. Volby v roce 1935 vyhrála Sude-toněmecká strana, jejíž předák Konrád Henlein se narodil v sousedních Vratislavicích.

Po obsazení Sudet fašistickým Německem nastal téměř padesátiletý úpadek Liberce, které nové územní uspořádání v roce 1960 navíc degradovalo pouze na okresní město. Teprve po roce 1989 nastal zlom, velkými rekonstrukcemi prošel především zanedbaný střed Liberce.

Zdejší patrioti doporučují kromě zimy k návštěvě hlavního přelomu května a června, kdy v Liberci téměř všude nádherně kvetou rododendrony a azalky. Je jich tolik, že by je Liberec mohl mít ve svém znaku. ●

MARCELA MRÁZKOVÁ

Z Bedřichova do Bedřichova

Při slovu Liberec se vybaví spíš Jizerské než Lužické hory, ačkoliv Liberec leží pod Ještědem a dva nejvyšší vrcholy Jizerských hor, Jizera se Smrkem, jsou v nedohlednu. Snad to způsobuje sláva Jizerské padesátky a nesrovnatelně příhodnější terén Jizerských hor pro milovníky bílé stopy.

Kdo nebyl v Jizerských horách dvacet let, nemůže bez mapy poznat, kde vlastně je. Hluboké hvozdy mezi Smědávou a Jizerkou na jednu stranu a Ptačimi kameny na druhou stranu se změnily v holiny. Každým rokem však dochází k nákladné nápravě. Hlavní slovo tu má nikoliv zastánce samoregulace přírody, ale odborný hospodář, který zná sílu přírody a dokáže jí pomoci. Pojdme se vydat do Jizerských hor. Musíme si vyřešit, jak se dostaneme z Liberce do Bedřichova, který klademe jako start i cíl naší trasy. Najdeme tu příležitosti k občerstvení, byť záchranná dávka v baňohu je doporučenou podmínkou. Trasa je za dobrých sněhových podmínek dostupná pro každého, kdo je občas zvyklý se na běžkách pohybovat; pro rodiny se nabízí zřetelné zkrácení (o 7 km) – pokračovat od Čihadla (na 12. km) rovnou na Tetřeví boudy.

Z Bedřichova – podle parkoviště, které jsme si zvolili – najdeme žlutou značku vlevo na Novou Louku. V panském domě bývalé sklářské huť, přestavěném na lovecký zámek, je dnes

veřejně přístupná restaurace na okraji stejnojmenné přírodní rezervace klečového vrchoviště. Odtud se vydáme po modré doprava na Kristiánov, dnes neobydlenou sklářskou huť s lesním hřbitovem a v zimě uzavřeným sklářským muzeem. Kristiánovskou cestou odtud stoupáme na Rozmezi a dál na Čihadla. Méně odvážní zde odbočí po žluté doleva, ostatní kolem zimního kiosku pokračují na Malou klečovou louku (odtud odbočka vpravo na vrchol Jizery – 1 km s rezervací stejnojmenného pralesa), a pak kolem Pavliny louky pohodlně sjedou na chatu Smědavu s možností občerstvení. Vracíme se po stejné cestě zpátky na Čihadla

a po žluté vpravo jdeme po Stolpišské silnici k Tetřevím boudám. Narazíme na červenou a vydáme se po ní vlevo na Krásnou Máří, vyhlídkovou skálu s rozhledem do frýdlantské doliny. Přes vyhlídku na Ptačích kupách stoupáme na zalesněný skalnatý vrchol Holubníku. Teď už pohodlně sjedeme do sedla Holubníku a zpět na Kristiánov. Po známé cestě se vrátíme přes Novou Louku do Bedřichova. ●

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředseda Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

Mapa: Jizerské hory a Frýdlantsko, 1:50 000, edice KČT č. 20-21

TRASA:

1. Bedřichov – žlutá 6970: 2. Nová Louka (3,5) – modrá 1642: 3. Kristiánov (7,5) – 4. Rozmezi (10) – 5. Čihadla (12) – 6. Pavlina louka (14) – 7. Smědava chata (15,5) – zpět: 8. Pavlina louka (17) – 9. Čihadla (19) – po žluté 6973: 10. Tetřeví boudy (22) – po červené 0313: 11. Krásná Máří, vyhlídka (24) – 12. Ptačí kupy, vyhlídka (26,5) – 13. Holubník, vyhlídka (27,5) – 14. Kristiánov (33,5) – 15. Nová Louka (37,5) – 16. Bedřichov (41)